

СИНДИКАТ РАДНИКА У ПРОСВЕТИ
СРБИЈЕ

СРПС

БЕОГРАД, Дечанска 14/5; тел/факс: 011/3236-259, 025/420-093
E-mail: sob@beograd.com, sindiso@sbb.rs

*„Неки (монаси и свештеници)
везани су за своја гледишта,
и кад их једном „зграбе“ они полемисху.
Као и сви који виде само једну страну ствари.“
Парабола о слепцима и слону – Буда*

ШМИНКАЊЕ СОЦИЈАЛНОГ ДИЈАЛОГА – СИНДИКАТИ КАО УКРАС НА РЕВЕРУ (МИНИСТАРСТВА)

„Усклађене“ измене и допуне „Кровног“ закона

Након протеста нашег, али и других синдиката, Министарство просвете (науке и технолошког развоја) организовало је, након непримерено кратког рока за достављање амандмана на текст још увек важећег Закона о основама система образовања и васпитања, састанак на којем је требало да се усклади коначан текст измена и допуна који би био упућен у скупштинску процедуру, наравно претходно би морао бити усвојен и на Влади. Састанак је одржан у четвртак, **04.** априла, у Министарству просвете, а састанку су присуствовали сви релевантни синдикати из делатности просвете који су били заступљени са по два представника. СрпС су овом приликом представљали проф. Хаџи Здравко М. Ковач, члан Председништва и Слободан Брајковић, председник СрпС-а.

Ова хетерогена група састављена од три професора, два правника, од којих је један секретар у школи, једног дефектолога, једног инжињера електротехнике и једног домског васпитача, иако није било речи о ученичком и студентском стандарду, понашала се као што се понашају и синдикати којима припадају – нетолерантно, нетрпељиво, несолидарно, несиндикално, па чак и непрофесионално, заборављајући да су, иако припадају различитим организацијама, један тим и да су предлози сваког од тих синдиката уствари предлози једне стране – запослених у просвети. Шта више, било је неслагања и унутар представника истог синдиката, јер свако је видео „свој“ амандман на начин као што су слепци из наднаслово видели слона. Стога и не чуди да је друга страна, коју су овом приликом представљали др Зоран Костић, помоћник министра задужен за сектор школских управа, стручно педагошки надзор и средње образовање и васпитање, мр Љубиша Антонијевић, помоћник министра задужен за сектор предшколског и основног образовања и васпитања, Мухедин Фијуљанин, државни секретар у Министарству просвете, Жељка Кнежевић, генерални секретар Министарства просвете са сарадницима, била јединствена и да је највећи део амандмана поднетих од стране синдиката одбацила.

На тај начин су у већини одбачени амандмани Уније синдиката просветних радника Србије (**35**), неки, рекли би, и са правом, јер су се супротстављали не само правничкој, него и свакој другој логици, амандмани СОС-а (**3**), амандмани ГСПРС „Независност“ (**11**) и СрпС-а (**11**), не само због тога што нису синдикати били јединствени, већ и због чињенице да неки од њих нису прошли ни елементарни филтер унутар самих синдиката, пре него што су постали службени захтев појединих синдиката за измене или допуне Закона. Неки од тих амандмана били су по принципу „ђе сам ја ту, буразеру“, па не чуди што их друга страна није прихватила, а други синдикати подржали. Што се тиче амандмана које је предложило Министарство – њих **36**, они нису били предмет усклађивања, већ су као такви постали саставни део Предлога измена и

допуна Закона. Истине ради, треба рећи да је Министарство прихватило један број сугестија на њихове амандмане, а да ли ће они „угледати светло дана“, видећемо када нам Министарство достави коначан Предлог. Иако је из кабинета министра обећано да ће то бити непосредно после усклађивања, то се још увек није десило, а с обзиром на досадашњу праксу да неки предлози закона на волшебан начин постану измењени на путу између Министарства и Народне Скупштине, нисмо сигурни ни у судбину ових измена „Кровног“ закона.

Елем, у тренутку искрености, представници министарства школског су нам рекли да ни ових преговора вероватно не би било да у међувремену нису из српског Парламента законопредлагачу – министарству враћена на дораду три школска закона која су већ једном прошла Владу и пристигла у Народну Скупштину: закони о основном образовању и васпитању, средњем образовању и васпитању и Закон о образовању одраслих. Тако су, исправљајући своје пропусте у ова три школска закона, државни чиновници морали и да усклађују „Кровни“ закон, па је то била прилика да се прибави легитимитет од стране представника просветног света рада да је Предлог измена и допуна ЗОСОВ заједнички посао социјалних партнера, а уствари било је онако како је Министарство намерило да уради.

Ипак, не би се могла дати оцена да није било неке користи од последње рунде преговора, пошто су неки ставови синдиката постали саставни део Предлога измена и допуна са великом вероватноћом да ће постати и део Закона. Једна од најважнијих измена је да је заједнички нађено решење за групу запослених или оних који би да се запосле, који за време студирања нису стекли прописаних **30** „педагошких“ **ECTS** бодова и **6** бодова праксе у установи или немају за то потврду, иако су предмете из групе психолошких, педагошких и методичких дисциплина слушали у току студија и положили.

Министарство је прихватило, али је неизвесно да ли ће то прихватити и Министарство финансија и, наравно, Скупштина, да се јубиларне награде убудуће исплаћују из републичког буџета, чиме би се избегло све оно што се дешавало претходних неколико година.

Прихваћен је и амандман да се Законом утврди одговорност директора у скучају незаконитог давања отказа запосленом и других одлука које би довеле до блокаде рачуна или наношења штете школи.

Иако су неки синдикати у јавност изашли са изјавама да ће бити померено финансирање **per capita** са **2014/15.** на **2020/21.** годину, истина је да су се обе стране усагласиле да је неопходно да се пролонгира сада важећи законски рок **2014/15.** из разлога што су Министарство и Влада потпуно неспремни да у овом тренутку реализују ову обавезу коју су претходне владе и министарства прихватиле пре више од деценију и за то добиле подршку, не само вербалну, већ и финансијску од међународних монетарних институција.

Ових дана из једног синдиката изашла је информација да ће се он залагати да се одељења смање са **30** на **25** ђака и да ће се у томе наћи спас за сада присутне вишкове наставника. Истине ради, морамо казати да су ови забуњивачи уствари „куцали на отворена врата“, јер је и Стратегијом развоја образовања, а и Предлогом измена и допуна урађених од стране Министарства предвиђено да одељења буду управо по **25** ученика. Једино је остао проблем да Министарство у то убеди представнике међународних монетарних институција, првенствено Светске банке која је условљавала своју финансијску подршку већим бројем ученика у одељењу. Њима се то и могло, јер онај ко „у руци држи и нож и погачу“ то може, а онај ко очекује да добије парче нема ту слободу. Ипак, наше Министарство и предлагачи Стратегије су тај стандард усвојили, јер су тиме **de facto** „покрили“ право стање у одељењима у српским школама која у овом тренутку броје око **19** ђака по одељењу када је реч о одељењима у основним школама и **23** ђака по одељењу када је реч о средњим школама. Самим тиме не видимо никакво решење у Законом утврђеним одељењима са статистичких **25** ђака, када су та одељења у стварном животу већ сада мања и прописивањем одељења већим од **19** и **23** само се може десити да се број вишкова повећа, а не да се смањи и то не у оном броју (**2.000**

наставника) у којем забуњивачи тврде. Очекујемо да ће ипак доћи до тога да ће бити усвојен мањи број ученика по одељењу и пролонгиран рок за примену финансирања по ученику, јер, да поновимо и овај пут, Министарство мора урадити низ предрадњи како би посао рационализације могао бити успешно спроведен.

Рационализацији броја извршилаца (односно усклађивању односа броја ученика и броја запослених) неће помоћи бомбастичне најаве о одласку чак **5.000** просветара у пензију због чињенице да је један синдикат заговарао, а Влада прихватила амандман о пензионисању просветара на начин из „старог“ „Кривног“ закона, већ рационализација, уз стимулативне отпремнине, односно добровољни одлазак једне групе старијих колега (који имају један од услова) у пензију на начин достојан човека. Шта више, овакав насилан одлазак колега у пензију довео би само до тога да би се на та радна места морало довести нове људе, па би републички буџет на једној страни имао једнак број извршилаца на пословима наставника, а на другој страни увећан број пензионера.

Преговарачки тим просветара предлагао је више амандмана који се тичу стручности рада наставника за припрему, спровођење и вредновање индивидуалних образовних програма и организацију наставе за ученике са сметњама у развоју, дужину трајања часова за ове ученике, односно инклузију, што је Министарство и прихватило, делом због уверљивости аргумената синдиката, а делом и због обавеза које је Министарство преузело и који су услов евроинтеграција и у свету прихваћених стандарда. Прихваћени су и амандмани који би требали да помогну смањењу стопе осипања из система образовања и васпитања и о каријерном вођењу и саветовању запослених и ученика.

Одбијен је предлог ГСПРС „Независност“ да се коначне листе за преузимање формирају до **15. септембра**, при чему је СрпС био изричито против и тражио да, ако се рок за утврђивање листа „спаса“ помера, то је могуће једино померањем унапред како би се након преузимања све активности могле обавити до почетка нове школске године.

Нису прихваћени амандмани који се односе на састав школског одбора, односно органа управљања, као ни амандмани на поштравање санкционисања понашања ученика у средњим школама. Тако да у овом случају, као уосталом и у свим другим случајевима одбијених амандмана, синдикатима остаје још једна могућност, а то је да покушају преко посланичких клубова у Народној Скупштини да „своје“ амандмане покушају преко тих клубова „на мала врата угурати“ у Закон, кад већ Министарство просвете за то није имало слуха. За сада је један такав амандман сасвим изванредан, и то из нашег синдиката – СрпС-а, а односи се на помињани члан Закона о пензионисању просветних радника на начин како је то утврђено изменом члана **144.** Закона, пошто је тако измењен члан ЗОСОВ у директној супротности са Законом о ПИО. Јасно је да ће амандмана бити још, стога и колеге молимо да и даље достављају своје примедбе, пошто „још све лађе нису потонуле“ и пошто „нада умире последња“. На нама је да покушамо да „исправимо криву Дрину“, а да ли ћемо то успети, не зависи само од нас. Бар смо покушали.

Београд, **09.04.2013.** год.

проф. Хаџи Здравко М. Ковач
члан преговарачког тима СрпС

